

Notulae ad floram Sloveniae

32. *Cladium mariscus* (L.) Pohl

Nova nahajališča ranljive vrste v Sloveniji.
New localities of the vulnerable species in Slovenia.

- 9650/2** Slovenija, Gorenjska: vzhodno od Zasipa pri zaselku Piškovica, med pašnikom Loka in staro strugo potoka Piškovica, na vlažnem travišču; 475 m n.m., 30. 10. 1992. Det. M. Kačičnik (fotodokumentacija ZVNKD v Kranju).
- 9650/2** Slovenija, Gorenjska: pri Bledu, na levem bregu Save Dolinke zahodno od golf igrišča, povirje pri Višnarju; 430 m n.m., 30. 10. 1992. Det. M. Kačičnik.
- 9650/2** Slovenija, Gorenjska: Koritno, vzhodno pod vasjo, v močvirni kotanji med travniki; 445 m n.m., 4. 11. 1992. Det. M. Kačičnik (fotodokumentacija ZVNKD v Kranju).
- 9650/2** Slovenija, Gorenjska: Koritno, jugovzhodno od vasi, povirje ob potoku pod Komarjevo kmetijo; 425 m n.m., 5. 11. 1992. Det. M. Kačičnik (fotodokumentacija ZVNKD v Kranju).
- 9650/2** Slovenija, Gorenjska: Lesce, na dveh mestih ob potoku južno pod hipodromom, močvirno travišče; 430-440 m n.m., 5. 11. 1992. Det. M. Kačičnik (fotodokumentacija ZVNKD v Kranju). Morda že objavljeno Petkovškovo nahajališče.
- 9650/2, 9650/4** Slovenija, Gorenjska: Bodešče, vzhodno od vasi, na drugi terasi nad Savo Dolinko, povirje; 430 m n.m., 4. 11. 1992. Det. M. Kačičnik (fotodokumentacija ZVNKD v Kranju).
- 9650/2, 9650/4** Slovenija, Gorenjska: Lesce, na več mestih v obsežnem povirnem območju na levem bregu Save Dolinke južno od Kampa Šobcc; 420 m n.m., 13. 5. 1993. Det. M. Kačičnik (fotodokumentacija ZVNKD v Kranju). Morda že objavljeno Petkovškovo nahajališče.
- 0053/2** Slovenija, Dolenjska: Gorenje Blato pri Škofljici, močvirna dolina jugovzhodno od vasi; 300 m n.m., november 1992. Det. M. Kačičnik.

Rezika *Cladium mariscus* je bila v Sloveniji do sedaj opažena na petnajstih nahajališčih raztresenih v vseh fitogeografskih območjih. Pet nahajališč po letu 1945 ni bilo več potrjenih.

Iz okolice Bleda so bila že doslej znana štiri nahajališča, vsa v kvadrantu 9650/2. Za barje Križank pri Podhому jo navaja MARTINČIČ (1991), za Šobčev bajer pri Lescah in povirno območje Berje pri Zasipu pa Skoberne in Vidiceva (v WRABER & SKOBERNE 1989). Na zadnjih dveh nahajališčih sem rastlino nazadnje videla v letu 1994. Točna lokacija o kateri PETKOVŠEK (1952: 33) piše: "... nahajališče redke ciperaceje sem odkril l. 1947 v potoku, ki se izliva v Savo Dolinko na levem bregu neposredno pod Lescami.", je težje določljiva. Možno je, da omenja katerokoli izmed treh nahajališč pri Lescah, ker se od povesod izlivajo potoki v Savo Dolinko.

Predlansko leto (1995) sem reziko videla pri Puciharjevem mlinu pri Hudi Polici blizu Šmarja-Sap, kjer sta jo sicer že leta 1968 nabrala Lazar in Martinčič (LJU 63578), leto prej pa tudi v Mišji dolini pri vasi Krkovo (zaselek Drkovo) od koder jo leta 1986 navajata Peterlin in Vidiceva (v WRABER & SKOBERNE 1989). V maju 1997 sem si ogledala nahajališče pri Veliki

Loki, kjer je vrsto leta 1969 nabral Lazar (LJU 76299). Čeprav je mokrišče preprejeno z drenažnimi jarki, rezika tu še vedno uspeva v veliki množini.

Vzrok velikega števila novih nahajališč v okolici Bleda je v sicer redkem hidrološkem pojavu, ki ustvarja za rastlino številna primerna rastišča. Obsežna ojezeritev pred zadnjo ledeno dobo in takrat odložena jezerska kreda sta omogočila nastanek številnih manjših izvirov in površnih območij ob Savah Dolinki in Bohinjki. Voda, ki se cedi iz pobočij, je bogata z apnencem in odlaga lehnjaku podobne prevleke. Rezika se je naselila v več kot polovici teh povirij, vendar se v večjih sestojih pojavlja le pri Bodeščah, v Berju, vzhodno od Koritnega ter pri Šobčevem bajerju in južno od njega. Podobne zgojitve nahajališč drugod v Sloveniji skoraj ni pričakovati.

Ogroženost povirij in s tem vrste je kljub lokalni pogostosti ravno v okolici Bleda zelo velika. Vzroki ogroženosti so črna gradnja v Berju, paša v povirju pri Višnarju, agromelioracije in nova cesta pri Bodeščah, širitev Kampa Šobec. Zazidava in napeljava vodovoda sta po letu 1992 povsem uničili dve povirji, na katerih rezika sicer ni uspevala. Uvrstitev vrste v kategorijo ranljivih vrst je več kot upravičena. Njena najpomembnejša nahajališča so nezavarovana. Na Gorenjskem bi bilo nujno vsaj največja nahajališča v Berju, pri Šobčevem bajerju in južno od njega, pri Bodeščah in vzhodno od Koritnega razglasiti za naravne spomenike. Nahajališči pri Šobčevem bajerju bi bilo smiselno tudi urediti v turistično vzgojne namene.

Literatura:

- MARTINČIČ, A., 1991: Vegetacijska podoba vrst iz rodu *Schoenus* L. v Sloveniji, I. *Schoenus nigricans* L.- Biol. vestnik 39(3): 27-40.
- PETKOVŠEK, V., 1952: Nekatero nove ali redke vrste rastlin na Slovenskem.- Biol. vestnik 1: 18-37.
- WRABER, T. & SKOBERNE, P., 1989: Rdeči seznam ogroženih praprotnic in semenk Slovenije.- Varstvo narave 14-15.

Martina KAČIČNIK